

ФИНАНСОВО СПОРАЗУМЕНИЕ¹

Европейската комисия, наричана по-долу за краткост **“КОМИСИЯТА”**, действаща за и от името на Европейската общност, наричана по-долу **“ОБЩНОСТТА”**,

от една страна и

Правителството на Република България, наричано по-надолу **“ПОЛУЧАТЕЛ”**,

от друга страна,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Мярката, спомената в чл.1 по-долу, ще бъде изпълнявана и финансирана с бюджетни средства на ОБЩНОСТТА в съответствие с условията, предвидени в настоящото Споразумение. Техническата, правната и административна рамка, в която мярката, посочена в чл.1 по-долу ще бъде изпълнявана, е описана в “Общите условия”, приложени към Рамковото споразумение между КОМИСИЯТА и СТРАНАТА-ПОЛУЧАТЕЛ, и допълнена от разпоредбите на това Споразумение и анекса “Специални разпоредби” към него.

ЧЛЕН 1 – ЕСТЕСТВО И ПРЕДМЕТ

Като част от програмата си за помощи ОБЩНОСТТА ще подпомогне безвъзмездно финансирането на следната МЯРКА:

Номер на програмата: **BG 2005/017-586**

Заглавие: **Национална програма за България през 2005г. (част II)**

Срок на действие: **до 30 ноември 2007 г.**

ЧЛЕН 2 – АНГАЖИМЕНТ НА ОБЩНОСТТА

Финансовото участие на ОБЩНОСТТА се определя на максимум **10,797 млн. евро**, наричано по-долу за краткост **“ПОМОЩ НА ЕО** (Европейската общност)”).

---

¹ Структурата на Финансовото споразумение е както следва: 1. заглавни страници, където се споменават съответната държава, сума и отговорна институция; 2. Рамково споразумение, включително Приложения А и Б, Приложение В – Специални условия (текстът на приетото Финансово предложение, който започва с Описание и цели и по-нататък), и Приложение Г – “Прозрачност и публичност”.

ЧЛЕН 3 – ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И ИЗТИЧАНЕ СРОКА НА ДЕЙСТВИЕ

За настоящата МЯРКА, ПОМОЩТА НА ЕО ще бъде валидна за договаряне до **30 ноември 2007 г.** при условията на настоящото Споразумение. Всички договори следва да бъдат подписани до тази дата. Тази част от средствата от ПОМОЩТА НА ЕО, която не е договорена до тази дата, няма да бъде предоставена.

Крайният срок за изпълнение на договорите, включени в ПОМОЩТА НА ЕО е **30 ноември 2008 г.** с изключение на проект BG 2005/017-586.04.01 „Развитие на индустриални зони”, където срокът за изпълнение на договорите е **30 ноември 2009г²**. КОМИСИЯТА може, при изключителни обстоятелства, да разреши съответно удължаване на периода за договаряне или срока за изпълнение на договорите, при условие че това е поискано своевременно и е съответно аргументирано от ПОЛУЧАТЕЛЯ. Разплащането на средства може да продължи до 12 месеца след крайния срок за изпълнение на договорите, за да покрие задължения, възникнали в процеса на изпълнение на договорите по тази програма. Настоящото Споразумение престава да бъде в сила с приключване на разплащанията по договорите. Всички средства, които не са изразходвани дотогава, трябва да бъдат върнати на Комисията.

ЧЛЕН 4 – АДРЕСИ

Кореспонденцията, свързана с изпълнението на МЯРКАТА, в която се посочва номера и наименованието на МЯРКАТА, трябва да се изпраща на следните адреси:

За ОБЩНОСТТА:

Делегация на Европейската комисия в България
ул. “Московска” № 9
п.к. 668
1000 София
България
Тел.: (+359 2) 933 5252
Факс: (+359 2) 933 5233

За ПОЛУЧАТЕЛЯ:

г-н Пламен Орешарски
Министър на финансите
ул. “Раковски” № 102
1040 София
България

---

² Трябва да бъде осигурено съответствие между основния текст на ФП (1ва страница) и ФА (1ва страница, както и в глава „Мерки по изпълнението”). Крайният срок за сключване на договорите и крайния срок за изпълнение на договорите трябва да съответстват съобразно с това

ЧЛЕН 5 – БРОЙ ОРИГИНАЛНИ КОПИЯ

Настоящото Споразумение е съставено в два еднакви екземпляра на английски език.

ЧЛЕН 6 – ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Настоящото Споразумение влиза в сила от датата, на която бъде подписано и от двете страни. Никакви разходи, направени преди тази дата, няма да се покриват от ПОМОЩТА НА ЕО.

Приложенията са неразделна част от настоящото Споразумение.

Изготвен в София

Изготвен в София

Дата 27.02.2006

Дата 27.02.2006

За ПОЛУЧАТЕЛЯ

Пламен Орешарски
Министър на финансите

За ОБЩНОСТТА

Димитрис Куркулас
Ръководител ДЕК

Приложения:

1. Рамково споразумение (с Приложения А и Б)
2. Специални условия (Приложение В)
3. Прозрачност и публичност (Приложение Г)

ПРИЛОЖЕНИЕ В КЪМ ФИНАНСОВО СПОРАЗУМЕНИЕ
Национална програма ФАР за България за 2005 г. (част II)

1. ЦЕЛИ И ОПИСАНИЕ

Национална програма ФАР 2005 е разработена в съответствие с шестте основни приоритета, заложиени в МП 2004 – 2006, както е посочено по-горе. Втората част е концентрирана върху 5 секторни цели:

Цел 06 / Енергетика

Цел 8 / Правосъдие и вътрешни работи

Цел 10 / Административна реформа и капацитет

Цел 11 / Икономическо и социално сближаване /ИСС/

Цел 12 /Други/ Неразпределен пакет за институционално изграждане /НПИИ/

Приложено по-долу е кратко описание³ на индивидуалните проекти, групирани в рамките на изброените секторни цели:

Цел 6: Енергетика

BG2005/017-586.01.01 Изпълнение на директива 2003/54/ЕС	
<i>Продължителност / Фаза</i>	2004 – 2005/ Година 2
<i>Туининг</i>	не
<i>Фар бюджет</i>	2.475 млн. евро
<i>Изпълнителна агенция</i>	ЦЗФД

Целта на този проект е да допринесе за изпълнението на изискванията на директива 2003/54/ЕС, в частност член 9, отнасящ се до задълженията на Оператора на преносни мрежи (ОПМ). Основната част на проекта предвижда предоставяне на помощ за създаване на Географска информационна система (ГИС), базирана на събирането на съответните данни чрез геодезични измервания.

Цел 8: Правосъдие и вътрешни работи

BG2005/017-586.02.01 По-нататъшно укрепване на административния капацитет на българската полиция и осигуряване на условия за прилагане на закона за защита на класифицирана информация в публичната администрация в Република България	
<i>Продължителност / Фаза</i>	2005
<i>Туининг</i>	Да (0.6 млн. евро)
<i>Фар бюджет</i>	1.4 млн. евро
<i>Изпълнителна агенция</i>	ЦЗФД

Целта на този проект е по-нататъшно укрепване на службата по сигурност (Дирекция “Защита на средствата за връзка”) в Министерство на вътрешните

³ Описанията са индикативни; някои детайли могат да бъдат променени

работи, отговорна за изпълнението на политиката за защита на класифицираната информация в България. Процедурите, организацията, обучението и системите за управление, както и оборудването, ще се модернизират.

Проектът ще допринесе за постигане на по-висока ефективност при изпълнение на полицейски дейности при прилагането и изпълнението на най-добрите практики за предотвратяване и защита на автоматизирани информационни системи и информационни мрежи в публичната администрация.

BG 2005/017-586.02.02: Подобряване на стандартите и практиките на полицейската дейност на местно ниво и увеличаване на качеството на управление	
Продължителност/Фаза	2005
Туининг	Да (1.0 млн. евро)
Бюджет по ФАР	1.00 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да се увеличи капацитетът на българската полиция чрез прилагане на достиженията на правото на ЕС и най-добрите практики на местно ниво в Районните полицейски управления (РПУ). Това ще допринесе за подобряване на методите на полицейско разследване на местно ниво и ще повиши качеството на услугите за граждани, извършвани от служителите на РПУ. Този проект ще подпомогне в по-широка степен подобряването на дейностите, свързани с предварителното производство.

Цел 10: Административна реформа и капацитет

BG 2005/017-586.03.01: Подкрепа за Комисията за защита на личните данни	
<i>Продължителност / Фаза</i>	2005
<i>Туининг</i>	Да (0.7 млн. евро)
<i>Фар бюджет</i>	1.2 млн. евро
<i>Изпълнителна агенция</i>	ЦЗФД

Целта на този проект е да укрепи административния капацитет на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в съответствие с най-добрите практики в ЕС. Проектът адресира препоръка, дадена в Редовния доклад на ЕК за България за 2004 и повторена в предупредителното писмо, изпратено от ЕК през юни месец. Проектът ще подпомогне комисията, или на централно ниво, или в шестте ѝ регионални служби.

Цел 11: Икономическо и социално сближаване

BG 2005/017-586.04.01 – Развитие на индустриални зони	
Продължителност/Фаза	2005 - 2006 / Година 1
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	1.0 млн.евро

ИА	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
----	---

Целта на този проект е да допринесе за подобряване на инвестиционните възможности и благоприятна бизнес среда, за да се увеличат чуждестранните директни инвестиции и националните инвестиции и да подпомогне икономическото развитие, като част от подготовката на България да изпълнява кохезионната политика на ЕС след присъединяването.

Този проект ще се изпълнява в две години. Първата фаза ще включва изследвания за развитието на индустриални зони, дефиниране на критерии и избор на терени, в които да се предприемат подобрения на инфраструктурата. Също така, ще бъде подготвена изчерпателна база данни с оглед регистрирането на терени за индустриални зони и техните профили. Това трябва да допринесе за увеличаване на потенциала за икономическо развитие.

BG 2005/017-586.04.02 – Инициативи за развитие на клъстър	
Продължителност/Фаза	2005 - 2006 / Година 1
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	2.4 млн.евро
ИА	Министерство на икономиката

Този проект цели увеличаване на нивото на конкурентноспособност и иновации в сектора на МСП като основа за устойчиво и балансирано развитие на икономиката. В тази връзка трябва да се отбележи, че напълно отговаря на третия приоритет (развитие на МСП) на Оперативната програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” на Националния план за развитие. Проектът ще подкрепи развитието на съществуващи или недоразвити клъстър на българските предприятия, за да се подобри тяхната конкурентноспособност. Ще бъде създаден Управителен комитет на проекта, за да координира, подпомага и наблюдава изпълнението на дейностите.

Цел 12: Други програми

BG 2005/017-586.05.01: Неразпределен пакет за институционално изграждане (НПФИ)	
Продължителност/Фаза	2004-2006/Година 2
Туининг	Да (възможно е)
Бюджет по ФАР	1,322 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Този инструмент ще осигури съдействие за институционално изграждане чрез подкрепа (туининг, туининг-лайт или друга форма на техническа помощ) за изпълнение на изискванията, отнасящи се до специфични, неотложни и непредвидени нужди, идентифицирани в преговорния процес. Настоящият проект е продължение на НПФИ, финансиран в рамките на НП ФАР – част I.

Този проект е необходим поради значителния брой искания за финансиране и нуждата за по-нататъшна институционална подкрепа да се покрие с гъвкав и бърз инструмент.

Извлечени поуки

Това е преглед на извлечените поуки, отбелязани вече в част I

Опитът от изпълнението на програма ФАР през предишни години и оценката на това изпълнение доведоха до извличането на редица поуки от общо естество. Тези поуки са разработени в Прегледа на процеса на междинна оценка за страната, публикуван през м. март 2004 г. Направени са препоръки съобразно взетите предвид ключови поуки:

(i) Националният координатор на помощта трябва да разработи цялостна, стабилна и обезпечена с професионален екип система за наблюдение на програма ФАР и трябва да осигури наличието на необходимите за функционирането на системата ресурси.

Национална програма 2004 и 2005 съответно включват проект “Укрепване на Министерство на финансите”, който се отнася не само до средствата по програма ФАР, но и до глобалната помощ, предоставена от ЕС, вкл. Структурните фондове.

(ii) Българската администрация трябва да развие свой собствен капацитет за обучение, както и да разработи систематична, дългосрочна програма за въвеждащо и опресняващо обучение за изграждане на ключови умения, което да се провежда редовно и да бъде насочено към участващите в разработването и управлението на проектите.

В съответствие с това повечето от проектите, включени в многогодишната рамка, съдържат компоненти за обучение или подобни дейности.

(iii) Като се има предвид, че липсата на реален прогрес в реформата на държавната администрация е една от основните причини за слабото изпълнение на програма ФАР в България от октомври 2001, службите на Комисията трябва да разработят индикатори за стабилност на държавната администрация и трябва да се обмисли включването на тези индикатори като условие за предоставяне на бъдещата помощ по програма ФАР.

В съответствие с това е извършена оценка на всички проекти, представени през 2005 г., като се отчита, доколкото е възможно, капацитетът най-малкото на Изпълнителните агенции. Около 70% от отпуснатия през тази година бюджет ще се управлява от Изпълнителна агенция ЦЗФД, която е с укрепен капацитет. Допълнително е изискан цялостен преглед по Изпълнителни агенции на експертния състав, работещ по проекти по програма ФАР.

(iv) С цел да бъде избегната потенциална административна криза след присъединяването на България към ЕС, ускоряването на основната реформа на държавната администрация трябва да се превърне в главен приоритет на помощта по ФАР в средно-срочен и кратко-срочен план. Това ще подпомогне

създаването на необходимите условия за ефективно и устойчиво усвояване на средствата и прилагане на законодателството на ЕС.

В тази връзка НП ФАР 2004 част III, представена на вниманието на УК ФАР през м. ноември 2004 г. е фокусирана върху укрепване на административната мрежа на регионално ниво и върху обучението на старши държавни служители на национално ниво. Публичната административна реформа тази година ще бъде фокусирана върху противодействие на корупцията в държавната администрация.

(v) Службите на Комисията трябва да гарантират, че условията за реализация на програмите и проектите са ясно и точно дефинирани като договорни задължения и трябва да се следи за тяхното спазване без изключение.

Това е осъществено по време на оценката на проектите за 2005 чрез поетапното съгласуване между НКП/бенефициенти и Европейската комисия (ГД "Разширяване" и ДЕК в София), като проектните фишове са коригирани с цел включване на съответните условия за сключване на договорите.

(vi) Националният координатор на помощта трябва да определи приоритетите в процеса на наблюдение на подготвителните проекти по ФАР с цел идентифициране и отстраняване на ранен етап на потенциалните проблеми при тези подготвителни проекти.

Това е въпрос, който изисква последователни усилия. Във всички случаи в рамките на многогодишната програма са осигурени средства чрез специални и нарастващи пакети за Фонда за подготовка на проекти (ФПП) и Неразпределения пакет за институционално изграждане (НПИИ).

(vii) Като се има предвид, че грантовите схеми представляват значителна и все по-увеличаваща се част от средствата по програма ФАР в няколко сектора Националният координатор на помощта трябва да гарантира, че след изпълнението на всички грантови схеми своевременно ще бъде извършен последващ анализ и че извлечените поуки ще бъдат бързо и възможно най-широко разпространени с цел насърчаване на добрите практики и избягване на повтарянето на едни и същи проблеми.

Делегацията на ЕК следи от близо изпълнението на грантовите схеми. Броят на грантовите схеми е ограничен и при включването на компонент, съдържащ грантова схема, проектите за 2005 г. са максимално опростени с цел бързото им изпълнение.

Като обща превантивна мярка ДЕК осъществява внимателно наблюдение на изпълнението на проектите посредством провеждането на месечни срещи, а българските власти предоставиха на Комисията в началото на годината планове за контракуване. Това позволява ранното идентифициране на рискове от забавянния и предприемането на необходимите корективни действия. По-специфични поуки, свързани с отделните сектори, министерства или типове проекти също са извлечени и взети предвид при разработването на отделните проектни документи.

Общи условия за изпълнение на програмата

Преди да бъде подписано Финансовото споразумение между Комисията и правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да предостави на Комисията удовлетворителни доказателства, че са предприети необходимите мерки за обезпечаване с адекватни ресурси и персонал Национален фонд, ЦЗФД, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, другите изпълнителни агенции и звена за управление на проекти, участващи в изпълнението на настоящата програма.

Преди подписването на Финансовото споразумение от Комисията и правителството на България Националният координатор на помощта трябва да потвърди наличието на националното съ-финансиране, посочено във всеки проектен фиш и начините за комбиниране на финансирането по ФАР и националното съ-финансиране при контрактиране на проектите.

Всеки проект, включващ доставка на оборудване и строителство, изисква национално съ-финансиране в съответствие с посоченото в проектния фиш. В допълнение всички оперативни и текущи разходи, както и разходите по поддръжка на оборудването се осигуряват от крайните бенефициенти.

В случай, че общата стойност на оборудването или на строителните работи се окаже по-малка от предвидената в проектния фиш, стойността на подкрепата по ФАР ще бъде намалена с цел запазване на съотношението на средствата по ФАР и националното съ-финансиране, заложено във фиша. Ако общата стойност е по-голяма от стойността, предвидена във фиша, необходимите допълнителни средства ще бъдат предоставени за сметка на допълнително национално съ-финансиране.

Преди да бъде подписано Финансовото споразумение между Комисията и правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да предостави удовлетворителни доказателства на Комисията, че са подготвени проекти на туининг договори, задания и технически спецификации, което да позволи незабавното стартиране на проектите.

За всички проекти, които се изпълняват частично или изцяло чрез туининг, проект на туининг договор трябва да бъде представен за одобрение от Делегацията на ЕК в рамките на три месеца от нотификацията за избор на туининг партньор. Ако в рамките на този период не бъде предоставен такъв проект на туининг договор, Комисията може да циркулира отново проекта сред страните – членки за избор на нов туининг партньор, да обяви търг за търговска техническа помощ или да прекрати изпълнението на проекта.

Проектите, които се изпълняват чрез туининг или туининг лайт изискват пълната ангажираност и участие на висшето ръководство на институцията – бенефициент. Освен предоставянето на необходимите човешки и други ресурси на туининг партньора с цел осигуряване на ефективната му работа, висшето ръководство трябва да участва пълноценно в целия процес на разработване и осъществяване на политиките и институционалните промени, необходими за постигане целите на проекта.

По отношение на проекти, включващи повече от едно българско министерство или агенция, НКП трябва да осигури ефективни механизми за сътрудничество и

координация между участващите институции. Националният координатор на помощта ще извършва цялостен преглед на постигнатия напредък в изпълнението на посочените проекти най-малко на всеки три месеца от датата на подписване на Финансовото споразумение до крайната дата за сключване на договорите по проектите.

В случай, че тези прегледи покажат, че до края на първото тримесечие на последната година за контракуване (2007 освен ако не е указано друго) съществува значителен риск даден проект или проектен компонент да не бъде контракуван, Комисията си запазва правото да предприеме корективни действия, вкл. при необходимост реалокация на средствата за други цели или прекратяване на проектите или на съответните им компоненти.

По-подробни условия, специфични за отделните проекти, са описани във всеки проектен фиш.

2. БЮДЖЕТ

2.1. Бюджетна таблица за 2005

№	ЦЕЛ	Бюджет по ФАР			Съ-финансиране		Общ бюджет
		ИИ	Инв.	Общо ФАР (в млн. евро)	Други източници (**)	Национални средства (*)	
06	Енергетика	0.00	2.475	2.475	0.00	0.825	3,300
08	Правосъдие и вътрешни работи	1.60	0.80	2.40	0.00	0.267	2,667
10	Административна реформа и капацитет	0.7	0.50	1.20	0.00	0.167	1,367
11	Икономическо и социално сближаване	1.60	1.80	3.40	0.00	0.60	4.0
12	Други	1.322	0.00	1.322	0.00	0.00	1,322
	ОБЩО	5.222	5.575	10.797	0.00	1.859	12.656

(Разпределението на сумите между бюджетните линии е индикативно в рамките на чл. 5 на Меморандума за разбирателство за създаване на НФ)

(*) Принос от национални, регионални, местни, общински власти, заеми от финансови институции на обществени институции, средства от публични предприятия

(**) частни фондове, заеми от финансови институции за частни лица

2.2. Принцип на съ-финансиране

В съответствие с Насоките за изпълнение на програма ФАР всички инвестиционни проекти, подкрепяни от ФАР, трябва да получат съ-финансиране от националния бюджет.

Подкрепата от Общността може да възлиза на максимум 75 % от общите допустими обществени разходи. Данъците не са елемент, допустим за съфинансиране.

Съфинансирането за проекти за институционално изграждане се осигурява от Страната-бенефициент, която чрез финансиране на човешки и други ресурси, поема определени инфраструктури и оперативни разходи, необходими за ефективното усвояване на средствата по ФАР.

3. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ АГЕНЦИИ

Изпълнителните агенции отговарят за изпълнението на следните под-програми:

Централното звено за финансиране и договаряне (ЦЗФД) в Министерство на финансите ще бъде Изпълнителна агенция за всички програми и под-програми със следните изключения:

- Министерство на регионалното развитие и благоустройството: BG 2005/017-586.04.01;
- Министерство на икономиката: BG 2005/017-586.04.02.

4. МЕРКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО

4.1. Метод на приложение

Изпълнението на програмата ще следва разпоредбите на чл.53 (1) б (втора алтернатива) от Финансовия регламент⁴. Страната бенефициент ще продължи да осигурява спазването на условията, разписани в чл. 164 (1) (а) - (е) на Финансовия регламент.

Преди акредитацията на Изпълнителните агенции, предвидена в чл. 12 (2) от Регламент 1266/1999⁵, изборът на проекти, провеждането на търгове и договарянето на средства от страната-бенефициент ще бъдат обект на предварителен (ex-ante) контрол от страна на Комисията.

4.2. Общи правила за провеждане на тържни процедури

Тържните процедури се провеждат в съответствие с разпоредбите на на Част 2, Глава IV на Финансовия регламент и Раздел 3 от Част 2, Глава III от неговите Правила за приложение⁶, както и Решение на Комисията SEC (2003) 387/2⁷.

Договарящите органи трябва също да използват процедурните насоки и стандартните формуляри и модели, които съдействат за прилагане на тези правила и са част от “Практическото ръководство за договорните процедури финансирани от общия бюджет на ЕК в контекста на външната помощ”, както е

⁴ Регламент на Съвета (ЕС, Euratom) 1605/2002 от 25 юни 2002; OJ L 248; 16.9.2002; стр. 1

⁵ Регламент на Съвета (ЕС) 1266/1999 от 21 юни 1999; OJ L 161; 26.6.1999; стр. 68

⁶ Регламент на Комисията (ЕС; Euratom) 2342/2002 от 23. декември 2002; OJ L 357; 31.12.2002; р.1, изменен с Решение на Комисията 2004/121 от 6 февруари 2004. OJ L 036, 07.02.2004 р 58

⁷ Решение на Комисията SEC (2003) 387/2 за Правилата и процедурите за договорите за услуги, доставка и строителство, финансирани от общия бюджет на ЕО в контекста на сътрудничество с трети страни, прието на 25 март 2003 г.

публикуван на Интернет страницата на EuropeAid⁸ към датата на старта на съответната тръжна процедура.

5.3. Грантови схеми

За грантовите схеми точните правила за изпълнението ще бъдат определени в съответните проектни фишове съгласно следните принципи:

Процедурите и форматите, които ще се използват при прилагането на схемите и възлагането на договорите, ще следват разпоредбите на правилата за Външна помощ. По-конкретно необходимото внимание ще бъде отделено на процеса на избор на проектите. Отделните грантове ще се отпускат в съответствие с правилата в глава 6 от Практическото ръководство следвайки принципите на децентрализирано управление на Програма ФАР. Предварително одобрение на Делегацията на Европейската комисия ще е задължително докато не приключи акредитацията по “Разширената децентрализация”

Компетентният Ръководител на програма, по която се финансира грантова схема, трябва да запази своите отговорности по договарянето и финансирането при изпълнението на схемите. По-конкретно Ръководителят на програма трябва официално да одобри искането за предложения, формите за кандидатстване, критериите за оценка, както и процеса на избиране и резултатите. Ръководителят на програма трябва също да подпише грантовите договори с бенефициентите и да осигури адекватно наблюдение и финансов контрол под негова/нейна отговорност. С тази уговорка, управлението на схемите може да бъде децентрализирано от Ръководителя на програма и предоставено на подходящи звена на секторно или регионално ниво.

Изпълнението на избраните проекти чрез извършване на строителни работи, доставки и услуги, които ще се възлагат на под-изпълнители от крайните бенефициенти на индивидуалните грантове, ще бъдат обект на правилата за Външна помощ към момента на изпълнението на гранта. Делегацията на Европейската комисия, след положителна оценка на капацитета на Изпълнителната агенция да управлява схемите финансово и административно по един добър и ефикасен начин⁹, може да отмени предварителния контрол върху процеса на под-договаряне от страна на получателите на индивидуални грантове. Детайлни правила за ролята на Делегацията в горепосоченият етап на под-договаряне на средствата ще се конкретизират подходящо, чрез процедура „Размяна на писма” между Делегацията и националните органи, след извършването на гореописаната оценка.

Грантовите схеми не трябва да включват проекти, за които приносът на ФАР е по-малко от 50 000 евро и повече от 2 млн. евро. Тази долна граница може да бъде отменена в резултат от горе-споменатата оценка на капацитета на ИА да гарантира добро финансово управление. Долната граница не се прилага в случаите на неправителствени организации.

---

⁸ настоящ адрес: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

⁹ виж секция 11 и Анекс 4 на Ръководство за програмиране по ФАР за 2005

Финансовите ангажименти по отношение на ФАР ще влязат в сила на датата на подписването на грантовите договори от компетентния Ръководител на програма. Проектите трябва да бъдат напълно приключени преди изтичане на крайните срокове за изпълнение на договорите по съответното Финансово споразумение.

4.3. Грантови схеми

За грантовите схеми точните правила за изпълнението ще бъдат определени в съответните проектни фишове съгласно следните принципи:

Процедурите и форматите, които ще се използват при прилагането на схемите и възлагането на договорите, ще следват разпоредбите на правилата за Външна помощ. По-конкретно необходимото внимание ще бъде отделено на процеса на избор на печелившите проекти. Отделните грантове ще се отпускат в съответствие с правилата в глава 6 от Практическото ръководство следвайки принципите на децентрализирано управление на Програма ФАР. Предварително одобрение на Делегацията на Европейската комисия ще е задължително докато не приключи акредитацията по “Разширената децентрализация”

Компетентният Ръководител на програма, по която се финансира грантова схема, трябва да запази своите отговорности по договарянето и финансирането при изпълнението на схемите. По-конкретно Ръководителят на програма трябва официално да одобри искането за предложения, формите за кандидатстване, критериите за оценка, както и процеса на избиране и резултатите. Ръководителят на програма трябва също да подпише грантовите договори с бенефициентите и да осигури адекватно наблюдение и финансов контрол под негова/нейна отговорност. С тази уговорка, управлението на схемите може да бъде децентрализирано от Ръководителя на програма и предоставено на подходящи звена на секторно или регионално ниво.

Осъществяването на определените проекти чрез извършване на строителни работи, доставки и услуги, които ще се възлагат на под-изпълнители от крайните бенефициенти на индивидуалните грантове, ще бъдат обект на правилата за Външна помощ към момента на изпълнението на гранта. Делегацията на Европейската комисия, след положителна оценка на капацитета на Изпълнителната агенция да управлява схемите финансово и административно по един добър и ефикасен начин¹⁰, може да отмени предварителния контрол върху процеса на под-договаряне от страна на получателите на индивидуални грантове. Детайлни правила за ролята на Делегацията в горепосоченият етап на под-договаряне на средствата ще се конкретизират подходящо, чрез процедура „Размяна на писма” между Делегацията и националните органи, след извършването на горепосочената оценка.

Грантовите схеми не трябва да включват проекти, за които приносът на ФАР е повече от 2 млн. евро и по-малко от 50 000 евро. Тази долна граница може да

---

¹⁰ виж секция 11 и Анекс 4 на Ръководство за програмиране по ФАР за 2004

бъде отменена в резултат от горе-споменатата оценка на капацитета на ИА да гарантира добро финансово управление. Долната граница не се прилага в случаите на неправителствени организации.

Финансовите ангажименти по отношение на ФАР ще влязат в сила на датата на подписването на грантовите договори от компетентния Ръководител на програмата. Проектите трябва да бъдат напълно приключени преди изтичане на крайните срокове за изпълнение на договорите по съответното Финансово споразумение.

4.4. Принципи за изпълнение на туининг проекти

Туининг проектите се изпълняват под формата на грантов договор (туининг договор) по силата на който администрацията на избраната страна – членка се съгласява да предостави исканата експертиза в сферата на публичния сектор (вкл. дългосрочното изпращане на служител на тази администрация със задача да консултира администрацията на страната бенефициент в качеството му на Постоянен туининг съветник) срещу възстановяване на направените за целта разходи. Този туининг договор съответства на разпоредбите на чл. 27 на Финансовия регламент и на Част 1, Глава VI за грантовете на Финансовия регламент и правилата за неговото прилагане.

В допълнение към разпоредбите на член 160, параграф 1 на гореспоменатите Правила за прилагане Контрактуващият орган трябва да използва правилата и процедурите, разписани в редовно актуализираното Туининг ръководство (което включва система от фиксирани ставки и стойности, на базата на които да бъдат възстановявани разходите за предоставената експертиза в сферата на публичния сектор от администрацията на избраната страна – членка за стартиране, избор, изпълнение и приключване на туининг проектите).

Туининг ръководството може да бъде намерено на Интернет страницата на ГД Разширяване на следния адрес:

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/twinning/index.htm>

Проекти, включващи туининг компонент в този Финансов меморандум са:

- BG 2005/017-586.02.01 По-нататъшно укрепване на административния капацитет на българската полиция и осигуряване на условия за прилагане на закона за защита на класифицираната информация в публичната администрация в РБ;
- BG 2005/017-586.02.02 Подобряване на стандартите и практиките на полицейската дейност на местно ниво и увеличаване на качеството на управление;
- BG 2005/017-586.03.01 Подкрепа за Комисията за защита на личните данни.

5. УПРАВЛЕНИЕ НА ПОМОЩТА

5.1. Управление на проекти

5.1.1. Отговорности

Националният координатор на помощта носи пълната отговорност за програмиране и наблюдение на изпълнението на ФАР програмите.

Националният ръководител (НР) и НКП носят обща отговорност за осъществяване на координацията между ФАР, ИСПА и САПАРД, както и Структурните и Кохезионния фонд.

Националният ръководител и Ръководителите на програми (РП) трябва да направят необходимото, така че програмите да се изпълняват съгласно процедурите, заложи в инструкциите на Комисията. Същите следва да следят за това, всички необходими договори за изпълнението на Финансовото споразумение да са сключени в съответствие с правилата и стандартните документи за Външна помощ, в сила по време на изпълнението на проектите, както и в съответствие с правилата на Европейския съюз относно държавните помощи.

5.1.2. Размер на проектите

Всички проекти са на стойност, по-голяма от 2 млн. Евро с изключение на проектите в следните области:

В съответствие с Ръководството за изпълнение на програма ФАР някои специфични цели могат да изискват проекти на по-ниска стойност. Основната причина за това е, че тази програма има за цел да покрие до колкото е възможно оставащите пропуски преди присъединяването чрез целеви проекти:

(i) Правосъдие и вътрешни работи: BG 2005/017-586.02.01 и BG 2005/017-586.02.02

(ii) Административна реформа и капацитет: BG 2005/017-586.03.01

Други причини за това са:

а) проектите, фокусирани главно върху институционално изграждане, където цялата сума на проекта е по-голяма от 2 млн. евро (НПН BG 2005/017-586.05.01).

б) проекти съставляващи част от по-голям многогодишен проект, при което общата стойност на многогодишния проект е по-голяма от 2 млн. евро (Икономическо и социално сближаване BG 2005/017-586.04.01)

5.1.3. Краен срок на сключване и за изпълнение на договорите; краен срок за програмиране

(1) Всички договори трябва да бъдат сключени до 30 ноември 2007 г.

(2) Всички договори трябва да бъдат изпълнени до 30 ноември 2008 г. Единствено за следните проекти договорите трябва да бъдат изпълнени до 30 ноември 2009 г.:

- BG 2005/017-586.04.01 Икономическо и социално сближаване

Този проект от тип „структурни фондове“ изисква ясно определяне на индустриалните терени и след това подкрепа за управлението на избраните терени. За това ще е необходим по-дълъг период на изпълнение за осигуряване на цялостна подкрепа.

Тези крайни срокове са индикативни по своя характер и трябва да бъдат определени от Националния ръководител. При никакви обстоятелства периодът за контракуване на проектите, изпълнявани по настоящата програма, не може да надвишава три години, считано от датата на глобалния ангажимент за финансиране (чл. 166 (2) FR). Предоставен бюджет, от който не са извършени плащания в рамките на тригодишния период, считано от датата на законодателното поемане на ангажимент, ще бъде възстановен (чл. 77 (3) FR).

(3) В условията на действие на системата за децентрализирано изпълнение пълното тържесто досие трябва да бъде подадено на Делегацията на ЕК за одобрение не по-късно от 6 месеца след подписване на Финансовото споразумение. В случай на неспазване на тези изисквания, страната бенефициент ще информира Съвместния комитет за наблюдение, който може да препоръча прехвърляне на средства или тяхното спиране съгласно чл. 5 на Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд.

5.1.4. Оценка на въздействието върху околната среда и опазване на природата

Процедурите за оценка за влиянието върху околната среда, както е заложено в ЕІА-директива¹¹, са напълно приложими за всички инвестиционни проекти изпълнявани по програма ФАР. Ако ЕІА-директива не е напълно транспонирана в националното законодателство, процедурите трябва да са сходни на тези, установени в горепосочените директива. Ако един проект попада в рамките на анекс I или анекс II на ЕІА-директивата, прилагането на една ЕІА-процедура трябва да бъде документирано¹².

Ако съществува възможност изпълнението на проекта да окаже въздействие върху природен резерват, трябва да бъде извършена и документирана¹³ оценка според член 6 на директивата за Хабитатите.

Всички инвестиционни проекти трябва да бъдат изпълнявани в съответствие с екологичното законодателство на Общността. Проектните фишове трябва да съдържат специфични клаузи за съответствие с европейско законодателство в областта на околната среда, според вида дейност, която се извършва за всеки инвестиционен проект.

¹¹ DIR 85/337/ЕЕС; OJ L 175/40; 5.7.1985, с измененията ѝ

¹² в Анекс ЕІА към съответния инвестиционен проектен фиш

¹³ в Анекс Опазване на околната среда към съответния инвестиционен проектен фиш

5.2. Финансово управление

5.2.1. Принципи и отговорности

Националният Фонд (НФ) в Министерството на финансите, ръководен от Националния ръководител ще упражнява надзор върху финансовото управление на Програмата и ще носи отговорност за отчитане пред Европейската комисия. Националният ръководител носи пълната отговорност за финансовото управление и финансовата отчетност на средствата по ФАР до приключване на Програмата.

Националният ръководител гарантира, че правилата, предписанията и процедурите на ФАР, отнасящи се до отчитане и финансово управление се спазват и че е налице функционираща система за отчетност и информационна система за проектите.

Комисията ще преведе средства на Националния фонд в съответствие с Меморандума за разбирателство, подписан между Комисията и Правителството на България през декември 1998 г.

Средствата ще бъдат преведени след подаване на искане от страна на Националния ръководител в отделна банкова сметка, деноминирана в евро, която ще бъде открита и обслужвана от Националния фонд в Централната банка или в банка, ползваща правителствена гаранция. По принцип всички банкови сметки следва да носят лихва.

Съгласно чл. 3 и 4 на правилата за прилагане на Финансовия регламент натрупаната лихва е собственост на страната бенефициент. Националният ръководител трябва, обаче, да осигури фактическото регистриране на пълната сума на натрупаните лихви като приход в националния бюджет. Освен това НР трябва да извършва редовно отчитане на лихвите чрез системата Персеус.

5.2.2. Трансфер на средства към Национален фонд

Авансово плащане¹⁴ до 20% от средствата, които ще се управляват на местно ниво¹⁵ ще бъдат преведени на Националния фонд, след подписването на Финансовото споразумение и Финансовите споразумения между Националния фонд и Изпълнителните агенции/Централното звено за финансиране и договаряне. Нещо повече, Националният ръководител трябва да предостави на Комисията списък с назначените Ръководители на програма, както и описание на съществуващата система, посочвайки потока от информация между Националния фонд и Изпълнителните агенции/ Централното звено за финансиране и договаряне и начина, по който ще се осъществят плащанията между тях.

---

¹⁴ Представяват предварително финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

¹⁵ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

Две допълнителни плащания¹⁶ ще бъдат извършени до 30% от средствата които ще се управляват на местно ниво¹⁷. Второто плащане ще стартира, когато 5% от общия отпуснат бюджет¹⁸ са вече разплатени от Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Третото плащане може да бъде поискано, когато 35%¹⁹ от целия бюджет са вече разплатени.

Последното четвърто плащане ще бъде осъществено, когато 70% от целия бюджет²⁰ са вече разплатени и всички договори са сключени.

По изключение Националният ръководител може да поиска по-голям от съгласувания процент на средствата, когато това може да бъде обосновано от прогнозен паричен поток, които да показва, че предвиденият паричен поток за следващия период ще надхвърли този процент. В случаите когато агрегираните средства, депозирани в Националния фонд, Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне превишават 15% от общия бюджет на програмата, Комисията може по изключение да оторизира плащане, само ако Националният ръководител предостави доказателства, че договорните задължения не могат да бъдат изпълнени с наличните средства.

5.2.3. Трансфер на средства от Национален фонд към Изпълнителна агенция

Националният фонд ще извършва плащания към Изпълнителните агенции, включително Централното звено за финансиране и договаряне в съответствие с Финансовите споразумения, подписани между Националния фонд и Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Ще бъдат открити банкови сметки за под-програмите на името на съответната Изпълнителна агенция/ Централното звено за финансиране и договаряне, които са отговорни за финансовото администриране на съответната под-програма в съответствие с член 13 от Меморандума за разбирателство за създаването на Национален фонд.

Докато програмата се изпълнява в условията на разширена децентрализация всяко индивидуално Условие за изпълнение трябва да бъде предварително одобрено от Европейската комисия. Когато Националният фонд е сам по себе си и разплащателно тяло за Изпълнителната агенция/ЦЗФД няма да няма да се извършва превод на средства от Националния фонд към Централното звено за финансиране и договаряне. Всяка от Изпълнителните агенция и Централното звено за финансиране и договаряне трябва да бъдат управлявана от Програмен ръководител, определен от Националният ръководител, след консултация с НКП. Програмният ръководител отговаря за всички операции, извършени от съответната Изпълнителна агенция / Централното звено за финансиране и договаряне.

---

¹⁴ Представяват междинно финансиране за подновяване на предварителното финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

¹⁵ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

¹⁶ Представяват междинни плащания или подновяване на предварителното финансиране, както е указано в чл. 105 (1) в Правилата нза прилагане на Финансовия регламент

¹⁷ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

¹⁸ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

5.2.4. Превод на средства на Национален фонд за участие в програми и агенции на Общността

Не е приложимо

5.2.5. Плащания в случаите на задържащи клаузи (retention clauses) по договорите

По отношение на договорите, съдържащи задържащи клаузи (напр. задържане на средства за гаранционен период) Изпълнителната агенция носи пълната отговорност за управление на средствата до настъпване на датата за извършване на окончателно плащане, както и за гарантиране, че въпросните средства ще бъдат използвани само за плащания във връзка със задържащата клауза.

Изпълнителната агенция допълнително поема пълна отговорност спрямо изпълнителите, че ще изпълни задълженията свързани със задържащите клаузи. Средствата, които не са изплатени на изпълнителите след извършване на окончателните плащания ще бъдат върнати на Комисията.

5.2.6. Приключване на плащанията и закриване на сметките

Не по-късно от 14 месеца след приключване на изпълнението на договорите, Националният фонд представя окончателна декларация за изразходваните средства, включваща както помощта по ФАР, така и националното съфинансиране и атестацията относно редовността, точността и истинността на преведените плащания. Крайният заверен разход трябва към този етап да съответства на първоначалната сума по договорите минус дедукциите и спестяванията, договорени с изпълнителите в процеса на изпълнение на тези договори. Това също трябва да съответства на направените плащания плюс всички суми, заделени за изпълнение на задържащите клаузи.

Ако плащанията, получени от Комисията надхвърлят крайния заверен разход, Националният фонд връща остатъка от сумата при предаването на окончателната декларация за изразходваните средства. Ако предстоят плащания (с изключение на средства по задържащите клаузи по договора), НФ трябва да обясни и прогнозира финализирането на плащанията. НФ докладва на тримесечие за средствата по задържащите клаузи и по предстоящите плащания. Ако те не са изплатени на изпълнителя, се връщат на Комисията.

След оценка на окончателната декларация, Комисията преценява дали да изключи някой разход от плащанията на ЕС, ако той не е извършен в съответствие с правилата на ЕС.

Резултатите от проверката на Комисията и нейните заключения дали да се изключат разходи от финансирането се съобщават в писмен вид на НФ, който има един месец срок да отговори също в писмена форма.

Ако не се стигне до съгласие в едномесечен срок от получаването на отговора на НФ, Комисията решава и установява плащанията, които следва да бъдат

изключени, вземайки под внимание най-вече степента на несъответствие, естеството и сериозността на нарушението, както и финансовите щети, нанесени на Общността.

Следвайки взетото решение за плащанията, които следва да бъдат изключени, всички недопустими разходи се възстановяват без това да се отрази на мерките спрямо нарушенията и последващи финансови компенсации, посочени по-долу.

Средствата се възстановяват или чрез директно плащане от страна на Национален фонд, или чрез компенсации съгласно правилата на ЕС.

6. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Изпълнението на проектите ще бъде наблюдавано от Съвместен комитет за наблюдение (СКН). Той включва Националния ръководител (НР), Националния координатор на помощта (НКП) и службите на Комисията. СКН ще провежда срещи поне веднъж годишно, за да прави преглед на всички програми, финансирани по ФАР, с цел оценка на напредъка в изпълнението им по отношение на постигане на целите, залегнали във Финансовите споразумения и Партньорството за присъединяване. СКН може да препоръча смяна на приоритетите и/или преразпределение на средствата по ФАР. СКН ще извършва преглед веднъж годишно на напредъка на всички програми, подкрепяни чрез пред-присъединителните инструменти на ЕС (ФАР, ИСПА и САПАРД).

За Програма ФАР, СКН ще бъде подпомаган от Секторни под-комитети за наблюдение (СПКН), които ще включват Националния координатор на помощта, Ръководителя програма за всяка Изпълнителна агенция (и където е приложимо - за Централното звено за финансиране и договаряне) и службите на Комисията. СПКН ще прави детайлен преглед на развитието на всяка програма, включително нейните компоненти и договори, групирани от СКН в съответните сектори за наблюдение. Всеки сектор ще бъде наблюдаван от един СПКН на базата на регулярни доклади за наблюдение, изготвяни от Изпълнителната агенция и междинни оценки, изготвени от независими оценители. СПКН ще представя препоръки по аспекти, свързани с управлението и изготвянето на проекти и ще осигурява изпълнението на тези препоръки. СПКН ще докладва на СКН, на който ще предоставя обобщени, подробни доклади за всички програми, финансирани по ФАР в съответния сектор.

Службите на Комисията ще осигурят изготвянето на междинни (централизирани или децентрализирани) и/или последващи оценки на програмата.

7. ОДИТ, ФИНАНСОВ КОНТРОЛ, МЕРКИ ПРОТИВ ИЗМАМИ, ПРЕВАНТИВНИ И КОРЕКТИВНИ ДЕЙСТВИЯ.

7.1. Супервизия и финансов контрол от страна на Комисията и Европейската сметна палата

Всички Финансови споразумения, както и всички, произтичащи от тях договори са обект на супервизия и финансов контрол от страна на Комисията (вкл. на Европейски офис за борба с измамите), както и на одити от Европейската сметна палата. Доколкото Разширената децентрализирана система за изпълнение все още не е приложима спрямо Изпълнителните агенции на страните-бенефициенти, контролът включва мерки, като предварителна проверка на търговете и договарянето от страна на Делегацията в страната-бенефициент.

За осигуряване на ефективна защита на финансовите интереси на общността, Комисията (включително и Европейския офис за борба с измамите) може да извърши проверки и инспекции на място съгласно процедурите, предвидени в Регламент 2185/96²² на Общността (Евроатом, ЕС)²¹.

Гореописаните проверки и одити са приложими спрямо всички изпълнители и подизпълнители, които са получили средства на Общността.

Без с това да се отменят отговорностите на Комисията и Сметната палата на ЕС²², сметките и операциите на Националния фонд а, където е необходимо, на Централното звено за финансиране и договориране, както и на всички съответни Изпълнителни агенции могат да бъдат проверявани по преценка на Комисията от самата Комисия, или от външни одитори наети от Комисията.

7.2. Задължения на страната бенефициент

7.2.1 Одит и финансов контрол

С оглед осигуряване на добро финансово управление на средствата от ФАР, страната-бенефициент трябва да има система за управление и контрол на помощта, съответстваща на приетите основни принципи и стандарти. Тази система трябва да покрива изискванията на чл. 164 от Финансовият регламент и в частност да осигурява коректност, редовност и допустимост на исканията за подкрепа от Общността. Системата за управление и контрол на страната-бенефициент трябва да осигурява в достатъчна степен проследяване на одитната пътека, както е посочено в чл. 7 (2) на регламент 438/2001²³.

Компетентните национални органи за финансов контрол ще провеждат съответен финансов контрол на всички институции, участващи в изпълнението на програмата.

Всяка година до Комисията ще бъдат изпращани план за одит, обобщение на резултатите от неговото провеждане и препоръките от проведения одит, както и на предприетите мерки в резултат на препоръките от минали одити. Докладите от одита ще бъдат на разположение на Комисията.

---

²¹ Регламент на Комисията (ЕС, Euratom) 2185/96 от 11 ноември 1996, OJ L 292; 15.11.1996, стр.2

²² както се посочва в Общите условия, свързани с Финансовия меморандум, приложен към Рамковото споразумение

²³ Регламент на Комисията (ЕС, Euratom) 438/2001 от 2 март 2001, OJ L 63; 3.3.2001, стр.21

7.2.2. Превантивни мерки

Страната-бенефициент трябва да вземе необходимите мерки за предотвратяване и противодействие на активните и пасивни корупционни²⁴ практики във всеки етап на тръжната процедура или процедурата по сключване на договорите, както и по време на изпълнение на съответните договори.

Властите на страната – бенефициент, вкл. персоналът, отговорен за изпълнение на програмата, ще предприемат всички необходими предпазни мерки с цел избягване на всеки риск или на конфликт на интереси и ще информират незабавно Комисията за всеки възникнал конфликт на интереси или за всяка ситуация, която би могла да доведе до възникването на такъв конфликт.

7.2.3. Мерки против измамите и корективни действия

Страните-бенефициенти на първо място носят отговорност за осигуряване на разследване и задоволително разрешаване на предполагаеми и истински случаи на измами и нередности, контролирани от страната или от Общността.

Националните власти трябва да осигурят функционирането на контролен и отчетен механизъм, еквивалентен на предвидения в регламент 1681/94²⁵.

Конкретно, всички предполагаеми или истински случаи на измами²⁶ и нередности²⁷, както и всички свързани с тях мерки, предприети от съответната държавна институция, трябва да бъдат докладвани на службите на Комисията незабавно. В случай че няма предполагаеми или истински случаи на измами или

---

²² Активна корупция се определя като целенасочени действия на който и да е обещаващ да даде или получи, директно или чрез трети лица, каквото и да е преимущество официално за себе си или за трети лица като действат или да бездействат във съответствие с задълженията си или при упражняване на функциите си в нарушение на официалните си задължения по начин, който уврежда или ще навреди финансовите интереси на ЕО

²³ Пасивна корупция е определена като целенасочени действия на официално лице, което директно или чрез трети лица, иска или получава каквоти и да е преимущество за себе си или за трети лица или приема да получи такова преимущество като действат или да бездействат във съответствие с своето задължение или при упражняване на функциите си в нарушение на официалните си задължения по начин, който уврежда или ще навреди финансовите интереси на ЕО

²⁴ Регламент на Комисията (ЕС) 1681/94 от 11 юли 1994; 12.7.94; стр.43

²⁵ Измама ще означава умишлено действие или пропуск свързан с: използване или представяне на грешни, некоректни или непълни отчети или документи, които водят до грешно разпределение или неправилно задържане на средства от общия бюджет на Общността или от управляваните от нея, или от нейно име, бюджети; непредставяне на информация в нарушение на конкретни задължения със същия ефект; некоректно използване за такива средства за цели различни от тези, за които са били отпуснати първоначално.

²⁶ Нередност ще означава всяко нарушение на разпоредбите на националното или европейското законодателство, на този Финансов меморандум или последващи договори, което е резултат от действие или пропуск на икономически посредник, и има или ще има ефект на накърняване на общия бюджет на Общността или на бюджети управлявани от нея, посредством нецелесъобразни разходи. Терминът “Европейско законодателство” в този контекст ще означава целостта от общи правила валидни за страните по Финансовия меморандум (напр. Европейските споразумения, Рамковите споразумения, Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд и т.н.)

нередности за докладване, страната-бенефициент следва да информира Комисията за този факт в срок до два месеца след края на всяко тримесечие.

В случай на нередност или измама, страната-бенефициент трябва да извърши необходимите финансови корекции, изисквани за всяка отделна нередност. Корекциите, направени от страната-бенефициент, трябва да включват прекратяване на цялата или на част от помощта от Общността. Фондовете на Общността, освободени по този начин, могат да се използват отново от НФ за целите на програмата във връзка с чл. 5 от Меморандума за разбирателство за създаване на НФ.

7.3. Възстановяване на средства в случай на нередности и измами

Всяко доказано нарушение²⁸ или измама²⁹, разкрити по време на изпълнението на програмата или в резултат на одит води до възстановяване на средствата от Комисията.

Ако, след извършване на необходимите проверки, Комисията установи, че:

- (а) страната бенефициент не е спазвала задълженията си да предотвратява, открива и коригира нарушенията или
- (б) изпълнението на даден проект не обосновава част или цялата предоставена за него помощ или
- (в) са налице сериозни грешки в системите за управление или контрол, които водят до нарушения

Комисията може да спре по-нататъшни плащания по програмата, и обосновавайки причините, да поиска от страната бенефициент да представи коментари, и при необходимост да извърши съответните корективни действия в рамките на определен период от време.

Ако не се стигне до съгласие в определения от Комисията срок и ако необходимите корекции не са налице, Комисията може, вземайки в предвид коментарите, представени от страната-бенефициент, да реши в тримесечен срок да:

- (а) намали или спре плащанията по съответния проект, или
- (б) извърши необходимите финансови корекции като преустанови цялата или част от помощта, предоставена по програмата.

При вземане на решение за сумата на корекцията, Комисията ще се ръководи от принципа на пропорционалност, вида на нарушението и степента и финансовите последици на разкритите нарушения в системите за управление или контрол на страната-бенефициент.

---

²⁷ виж горната дефиниция

²⁸ виж горната дефиниция

При липса на решение по точка (а) или (б), следващи плащания по програмата ще бъдат незабавно възстановени.

Националният ръководител следи за връщането на всички неусвоени или грешно разплатени суми в срок от 60 календарни дни от датата на уведомяване. Ако той не възстанови дължимите на Комисията суми, страната-бенефициент дължи сумите на Комисията.

Лихви за закъснели плащания ще се начисляват върху невъзстановените суми при прилагане на правилата, посочени във Финансовия регламент.

8. ПРОЗРАЧНОСТ И ПУБЛИЧНОСТ

Съответният Ръководител Програма носи отговорност за предприемането на всички необходими мерки за осигуряване на публичност на всички дейности, финансирани по програмата. Това ще се извършва в тясно сътрудничество с Комисията. Повече подробности са изложени в Приложение “Прозрачност и Публичност”.

9. СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

В случай, че поетите ангажименти не са изпълнени по причини, които са в контрола на Правителството на Р България, Европейската Комисия по своя преценка може да преразгледа програмата, така че да я отмени или да отмени части от нея и/или да преразпредели неизползваните средства за други цели, съответстващи на целите на програма ФАР.